כל בעיות לגבי אותם הליקויים. בדרך זו המאכער פשוט טומן מלכודת ללקוח התמים: הוא דואג שאיש־הקשר שלו, בוחן־הרכב, אכן יתעלם מהליקויים הברורים, מפניהם חשש בעל הרכב — אך יפסול את המכונית בשל ליקויים אחרים, אמיתיים או מדומים.

בשלב הבא מסביר המאכער לבעל הרכב: „אדוני, סידרתי לך את כל הליקויים שאמרת לי, כמו שהסכמנו. אבל נתגלו פגמים אחרים. תן עוד 70 ל״י, ואחסל לך גם אותם, והמכונה תעבור טסט.״

על סמך המידע שבידי, פעלתי בכוונה לפי תכנית ב׳: הסברתי למשה נגר שאני חושש להיכשל בטסט בגלל הצמיגים וה־מעצורים.

„תן לי 50 ל״י, ואתה יכול לשכוח משני הדברים האלה,״ אמר נגר.

העליתי הבעת־פיקפוק על פני.

„אין לך מה לדאוג, חביבי. זאת העבודה שלי. בשביל זה אני פה.״

„עשינו עסק,״ אמרתי.

„יש לי אליך רק בקשה אחת. על תס־חובב לי כאן. חכה לי בבית־הקפה.״

עד כאן, דיווחו של ראש החולייה.

כסף עובר מיד ליד

מ דווח צלם המערכת, מנקודת תצפיתו:

ראש החולייה יצא ממכוניתו והסתובב לידה. ניגש אליו בחור צעיר, רזה. הם

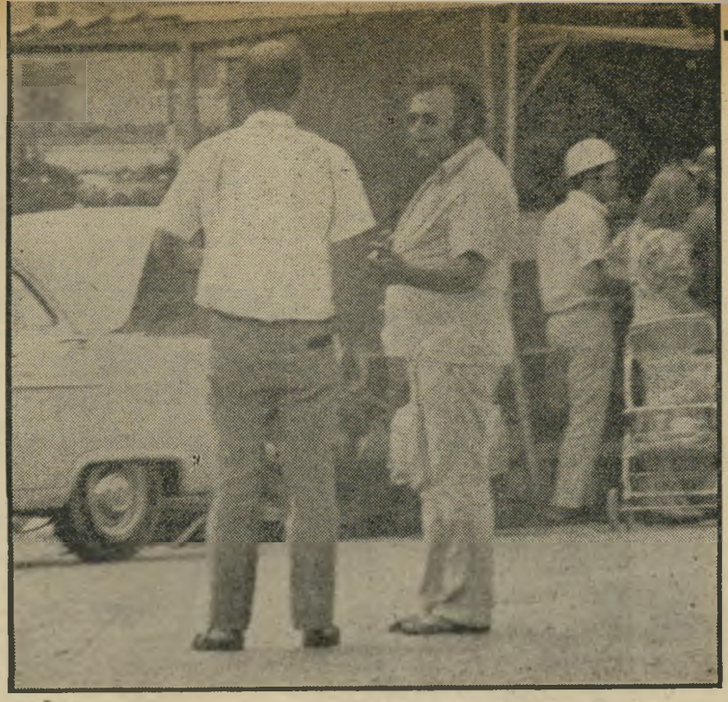

ה„מאכער״ כתב העולם הזה (עם הגב למצלמה) מנהל משא־ומתן עם אחד ה„מאכערים״ בפתח מישרד־הרישוי למכוניות בחולון, על העברת מכוניתו הפגומה במיבחן כשירות הרכב. התשלום שנדרש בתחילת העיסקה: חמישים ל״י. אחר־כך „התגלה״ ליקוי נוסף במכונית, תמורתו דרש המתווך 70 ל״י נוספות.

בבירור גם את הבחור הצעיר. השלושה שוחחו. אחר קיבל הצעיר כסף מהכתב.

עד כאן הצדם. ממשיך ראש החלייה בדיווחו:

המתנתי בבית־הקפה, כפי שנגר הורה לי. לאחר זמן קצר הגיעה המכונית שלי. להפתעתי נהג בה מישהו אחר, לא נגר. אולם מיד ראיתי את נגר מתקרב. נכנסנו שנינו למכונית ועצרנו ליד קיוסק קרוב. יצאנו. הבחור הזר הציג עצמו בשם מאיר ואמר:

„זה רע מאוד״

„ד נה כרטים הבדיקות. אתה יכול לראות בו, כפי שהחבר שלי הבטיח לך, שעברת את בדיקת הצמיגים והבלמים. בתור ג׳סטה, סידרתי לך גם שתעבור את בדיקת שילטי־הזיהוי. הם מלוכלכים ולא ברורים, אבל לא תצטרך לצבוע אותם מחדש, תחסוך שלוש לירות.

„אבל עכשיו יש בעיה אחרת. חיבורי־ההגה שלך לא בסדר, וזה רע מאד. לתקן אותם אתה צריך להוציא אולי 600 ל״י.״

לא עניתי. ידעתי כי עתה מתחילים שני המאכערים להפעיל את חציו השני של שלב ב׳ בתוכניתם. חיכיתי לשמוע מהם מילים ברורות.

מאיר, המאכער המבוגר, אמר: „יש לי בשבילך רעיון. למה לך להוציא 600 ל״י? אני יכול לסדר לך את העניין תמורת 70 ל״י.״

„לא מבין,״ השבתי.

„פשוט מאוד,״ אמר. „אחרי שהצלחנו

טיפול מיוחד

עוזרו של ה„מאכער״ שטיפל בהעברת המכונית נוהג בה באולם בדיקות הרכב. למרות שהיו בה ליקויים מסוכנים בצמיגים ובמערכת הבלמים, הצליח ה„מאכער״ להעבירה „טסט״, בלי כל בעיות מהבוחנים.

שוחחו. לאחר מכן פנה הכתב לעבר בית־הקפה. התמקמתי בשטח והתחלתי לצלם. בהגיע תורה, הוסעה המכונית פנימה, מעבר לשער הברזל. היא הוחנתה לצד מסלול הבדיקה, אך לא נבדקה. הצעיר שהסיע אותה נעלם מהשטח.

לאחר כחמש דקות ראיתי בחור אחר, שמנמן, כבן 30, נכנס למכונית ומתניע. הוא נסע דרך היציאה האחורית עד לבית־הקפה, שם עצר.

הכתב נכנס למכונית. גם הבחור הצעיר הופיע פתאום, ונכנס למכונית. הם נסעו עד לקיוסק קטן, המרוחק כמה עשרות מטרים משער הברזל.

השלושה יצאו מהמכונית. עתה זיהיתי לגמור את כל הבעיות הגדולות, חבל להי־כשל בטסט בגלל שטות. אני אקח את המכונית שלך לגרז׳, ותוך שלוש שעות אסדר לך את החיבורים כמו חדשים.״

הופתעתי. בשביל מה הכניס לכאן את

(המשך בעמוד 30)

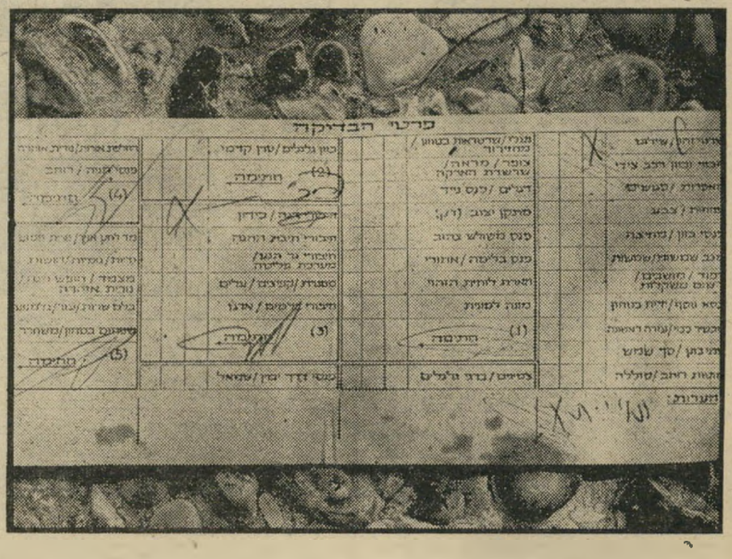

הבדיקה החוזרת

לרכב שכבר קיבל אישור כשירות נערכה ביום 9.9.73 בדיקת כשירות חוזרת, הפעם במכון מוסך מורדכי ברחוב כינרת בבני־ברק. הפעם נערכה הבדיקה אחרי שבלמי המכונית כבר תוקנו. הבדיקה גילתה כי המכונית אינה ראויה לנהיגה בכבישים בגלל צמיגיה הקלויים וחיבורי ההגה הפגומים שלה — וזאת אחרי שקיבלה כבר אישור כשירות רשמי.

ה„טסט״ זהו טופס בדיקת הרכב הפגום במישרד־הרישוי בחולון. אין בו שום סימן כי משהו בצמיגים או בבלם השרות אינו כשיר, למרות שהבדיקה נערכה באותו יום כמו בדיקה מס. 2. לעומת זאת, צויין כי חיבורי ההגה לקויים — כדי שה„מאכער״ יוכל לדרוש תשלום נוסף עבור תיקון־כביכול של החיבורים.